

REMISSVAR: UTVECKLING AV REGLER OM KLIMATDEKLARATION AV BYGGNADER Rapport 2020:13

YTTRANDE 2021-06-02

Glasbranschföreningen, Svensk Planglasförening, Glascentrum och Balkongföreningen i Norden

Om Glasbranschföreningen, Svensk Planglasförening, Glascentrum och Balkongföreningen i Norden
Tillsammans företräder branschorganisationerna Glasbranschföreningen, Svensk Planglasförening och det samägda teknik- och utbildningscentret Glascentrum samt Balkongföreningen Sveriges glasleverantörer, balkongentreprenörer, glasfasadentreprenörer, glasmästerier, bilglasmästerier och konstinramningsföretag.

Sammanfattning remissvar

Organisationerna är positiva till förslag som minskar resursförbrukningen och klimatpåverkan inom byggsektorn och välkomnar lagen om klimatdeklarationer som träder i kraft per 1 januari 2022. Vi är eniga i att lagen skyndsamt behöver kompletteras med gränsvärden för att branschen, i enlighet med klimatmålen i bygg- och anläggningssektorns färdplan, ska klara av att halvera klimatpåverkan till 2030 samt bidra till uppfyllelsen av regeringens mål om nettonollutsläpp av växthusgaser 2045. Det är därför viktigt att klimatdeklarationerna omfattar alla byggnadens delar och utökas med fler skeden för att säkerställa att rätt krav ställs i projekteringen. Dock anser vi att det är tidigt att inkomma med synpunkter på utvecklingen av lagen innan den hunnit träda i kraft och genomförandet samt effekten har kunnat utvärderas. Det kvarstår flera praktiska frågetecken inför ikraftträdandet 2022 som först behöver utredas.

Byggproduktförordningen

En betydande del av byggmaterialen som används i Sverige kommer från utlandet. Glas är inget undantag. Sedan det sista planglasverket lades ner i Sverige år 2013 importeras 100 procent av allt planglas från länder som exempelvis Polen, Tyskland och Kina för vilka den svenska marknaden utgör en bråkdel av omsättningen. Det enda vi har kvar är förädling av glas men endast cirka 29 procent av isolerglasen som används i Sverige förädlas här, även om det ger ett tydligt positivt klimatavtryck tack vare den svenska energimixen i produktionen och de kortare sluttransporterna.¹ Med andra ord är CPR (Byggproduktförordningen) och harmoniserade standarder avgörande för vilka krav vi kan och får ställa på produkternas klimatavtryck. Regeringen måste intensifiera och driva arbetet med införandet av krav på att redovisa en miljövarudeklaration för byggprodukter och det måste därför ingå i kravet för CE-märkning. Det är först när detta är infört som det bland annat möjliggör för offentliga aktörer (som är viktiga förebilder och bör vara de som föregår utvecklingen) att ställa krav utifrån EPD-data.

Avgränsning

Klimatdeklarationen även i dess föreslagna utvecklade form riktar främst in sig på klimatpåverkan i byggproduktionskedet. Rätt val av produkter i projekteringen och uppförandet är avgörande för

¹ SWECO, rapport "Klimatpåverkan från närproducerat isolerglas i Sverige jämfört med motsvarande importerad produkt"

klimatavtrycket i resterande faser. Därför är det viktigt att också ta de mer ”svårutvärderade utsläppen som ligger framåt i tiden”² i beaktande och se till att de förslagna gränsvärdena inte missgynnar lösningar vars klimatnytta betalar sig i användningsskedet och slutfasen då vi annars riskerar målkonflikter mellan lågt klimatavtryck i fas A1-5 och lägsta klimatavtryck sett över byggnadens beräkningsperiod (50 år).

Gränsvärdena bör baseras på livscykelberäkningar som omfattar byggnadens alla delar och hela livslängd.

Gränsvärden

Organisationerna som står bakom detta remissvar är positiva till gränsvärdena som kräver klimatförbättrande åtgärder och har i bygg- och anläggningssektorns färdplan förbundit sig att halvera sina utsläpp till år 2030. Boverket föreslår 20–30 procents lägre gränsvärden år 2027 än de referensvärdena som ska tas fram i en studie med klimatberäkningar av byggnader vilka också ska stämmas av mot registrerade klimatdeklarationer. Det är i nuläget svårt för oss att bedöma vilken kvalitet dessa registrerade deklarerade kommer att hålla, om de till största delen kommer att baseras på Boverkets generiska data eller **jämförbar** specifik data och hurvida de förslagna gränsvärdena kommer att räcka för att uppnå halveringsmålet 2030. Vi väljer därför att inte ta ställning till de föreslagna procentsatserna och har inga avvikande synpunkter gällande förslaget om ytterligare skärpningar år 2035 och 2043.

Data

Utvecklingen av klimatdeklarationerna är avhängig tillgången till specifik, tillförlitlig och korrekt data som återspeglar marknaden som den verkligheten ser ut. Det är viktigt att data är jämförbar och att utländska produkters klimatpåverkan redovisas enligt samma principer, det mest använda verktyget och är EN 15804. Boverkets generiska databas ska representera klimatpåverkan för såväl svenska som utländska produkter, vilka används i Sverige.

”Rabattsatser” för inlämnande av specifik data, så som planerat vid införandet 2022, kan ge en missvisande verklighetsbild. Särskilt om utvecklingen av systemet riskerar att baseras på felaktiga antaganden.

Införandet av gränsvärdena förutsätter specifik data.

Tydligare syfte och uppföljning

Förslaget är otydligt gällande hur och vilka gränsvärdena som ska sättas och vilka data som ska ligga till grund för jämförelsen. Det framgår heller inte hur de uppnådda gränsvärdena ska redovisas för att få bygglov.

Enligt lagförslaget är det byggherren som ansvarar för upprättandet och inlämnandet av klimatdeklarationen men det bör övervägas om beställaren/fastighetsägaren, som har ett större intresse för användningen och är ägare av de inbyggda materialresurserna, bör ha ett större ansvar att också utvärdera klimateffekten genom livscykeln.

Social hållbarhet

Boverket pekar på risken med att ett ökat fokus på byggnadens klimatpåverkan kan ha negativ inverkan på andra viktiga funktioner så som tekniska egenskaper i form av brandskydd eller risken för fuktskador vid användande av nya, obeprövade byggmetoder. Vi vill dock särskilt lyfta de sociala hållbarhetsaspekterna som har stor inverkan på livsföringen för dem som ska bo och arbeta i de miljöer vi bygger. Dagens krav på sol- och dagsljus i svenska byggnader ligger redan på orimligt låga nivåer och det i ett land som under stora delar av året lider stor brist på ljus. Det i kombination med förtätningen av våra städer, kraven på energieffektivisering och nu klimatdeklarationer riskerar leda till en avsevärt försämrad folkhälsa om vi inte

² Rapport 2020:13 Utveckling av regler om klimatdeklaration av byggnader, sid 15

samtidigt lagstadgar tillgången på tillräckligt med naturligt dagsljus i byggnader. Forskningen visar tydligt att vi därigenom förebygger depressioner, minskar risken för hjärt-/kärlsjukdomar och högt blodtryck, att patienter inom vården tillfrisknar snabbare samt att vi får en bättre nattsömn vilket förbygger alla de hälsoproblem som sömnbrist medför.

Övrigt

Digitaliseringen är avgörande för att nå klimatmålen och för att effektivt ta fram klimatdeklarationer av hög kvalitet. Staten bör därför fortsätta arbetet med framtagandet av nya verktyg som är tillgängliga, enkla att använda och överkomliga i pris för alla de små företag som utgör grunden i byggbranschen.

Regeringen har avsatt miljardbelopp till renoveringen av bland annat miljonprogrammet varför vi kan anta att vi framgent kommer att se många ombyggnadsprojekt. Här finns stor potential att minska klimatpåverkan varför vi välkomnar att Boverket utreder frågan om klimatdeklaration eller klimatkalkyl för ombyggnad vidare.

I det utvecklade förslaget bör även tillfälliga byggnader, industrianläggningar, verkstäder och ekonomibygnader för jord- och skogsbruk ingå. De har en avgörande klimatpåverkan där valet av byggmetod och produkter gör stor skillnad. Tillfälliga byggnader avsedda att användas endast under två år genererar en stor klimatskuld sett till antal år i bruk och ger en skev livscykelanalys. Slutskedet och särskilt återbruket av ingående delar blir centralt. Industribyggnaders klimatpåverkan bör räknas in i produktionens klimatavtryck.